

Cultura sense centralitat: el desplaçament silencios de la política cultural

Publicat per [Interacció](#) [1] el 03/07/2018 - 19:26 | Última modificació: 15/04/2026 - 15:47

L'*Informe sobre el estado de la cultura en España 2018* no és només un diagnòstic sectorial. És, sobretot, la constatació d'un desplaçament: la cultura continua present en el discurs institucional, però ha perdut centralitat efectiva en les decisions polítiques i econòmiques.

fundacionalternativas.org

El document parteix d'una idea forta: l'espai cultural iberoamericà existeix. No és una construcció retòrica. Es fonamenta en llengües compartides, en una història comuna i en una xarxa d'institucions, programes i cooperacions que han tingut continuïtat durant dècades. La Carta Cultural Iberoamericana (2006) en seria la formalització més clara, amb una aposta explícita per la cultura com a factor de desenvolupament i cohesió.

Ara bé, aquest reconeixement conviu amb una dinàmica que el contradueix. La crisi econòmica i els canvis geopolítics han reduït de manera sostinguda els recursos públics destinats a la cultura i, especialment, a la cooperació cultural. El cas espanyol és paradigmàtic: la caiguda de l'ajuda oficial al desenvolupament, la reducció del pressupost de l'AECID i el desplaçament de prioritats cap a l'àmbit econòmic han anat erosionant el paper que havia tingut com a motor de cooperació cultural.

Aquest buit no s'ha reomplert amb una nova estratègia. Al contrari, el que apareix és una fragmentació: els estats reculen, el mercat guanya pes i la cooperació es sosté cada cop més en organismes multilaterals, xarxes professionals i iniciatives disperses. L'espai cultural no desapareix, però es desinstitucionalitza parcialment.

En paral·lel, el mateix informe posa en evidència una paradoxa més profunda: la cultura és reiteradament reconeguda com a factor clau del desenvolupament sostenible, però queda fora dels marcs centrals de decisió global. Els Objectius de Desenvolupament Sostenible la incorporen només de manera tangencial, malgrat una llarga trajectòria de reivindicacions que la situen com a "quart pilar" del desenvolupament. No és una absència accidental. Té a veure amb el seu pes polític limitat i amb la resistència d'alguns governs a incorporar-la com a dimensió estructural.

El cas espanyol reforça aquesta lectura. Les dades mostren una recuperació parcial després de la crisi, però amb pèrdues sostingudes en despesa pública, consum cultural i ocupació. El període 2011–2017 apareix, en termes culturals, com un cicle de retrocés que no s'ha revertit completament. La cultura resisteix, però amb menys recursos, menys capacitat d'incidència i més dependència d'altres lògiques.

El resultat és un escenari en què la cultura continua sent invocada com a valor, com a identitat o com a recurs econòmic, però cada vegada pesa menys en l'arquitectura real de les polítiques públiques.

I això obre una pregunta que no és retòrica: **què implica governar la cultura quan ja no ocupa un lloc central en la decisió política?**

Fundación Alternativas

[El estado de la cultura en España 2018](#) [2]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: pensament cultural

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: internacionalització cultural

Etiquetes: cultura i sostenibilitat

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/2018/estat-cultura-2018>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/estadodelacultura.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7665>